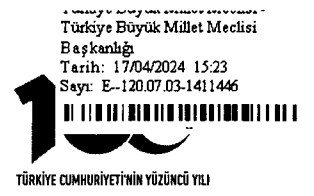

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6820
4K 63 ACELE

Sayı : E-72079556-610-11058500
Konu : Soru Önergesi (7/6820)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.12.2023 tarihli ve 1338273 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Seda KAYA ÖSEN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6820 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6820 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 17A1680E-7F66-4300-B754-6C27E03BEC6F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

**İzmir Milletvekili Sayın Seda KAYA ÖSEN'e Ait 7/6820 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Engelli bireylere ilişkin sunulan yatılı bakım hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı engelli bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde ücretsiz olarak karşılanmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 106 bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezinde 7.003 engelli bireye hizmet verilmiştir.

Merkezlere personel temini, görevlendirilmesi ve denetimi “Engellilerin Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Her merkezde ihtiyaca göre belirtilen sayı ve niteliklere uygun olarak müdür, müdür yardımcısı, meslek personeli, genel idare hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfına dâhil personel istihdam edilmekle birlikte, engellilerin bakım ve rehabilitasyonunun hizmet alımı yoluyla karşılanması da mümkündür.

Merkezde görev yapan tüm personel görev tanımlarına uygun olarak görevlerini yürütmekle yükümlü olup kuruluş müdürüne karşı sorumludur. Personelin çalışma süreleri personelin görevine göre ilgili mevzuat kapsamında düzenlenmektedir.

Bakanlığımıza bağlı faaliyet gösteren özel engelli bakım merkezlerinde çalışan personel sayısı 04.11.2016 tarihli ve 28978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği doğrultusunda hesaplanmaktadır. Son envanter çalışması doğrultusunda 1.106 mesleki personel (782 sosyal çalışmacı, 201 psikolog, 28 psikolojik danışman, 12 çocuk gelişimcisi, 79 fizyoterapist, 4 özel eğitimci) 2.033 sağlık personeli (11 tabip, 846 hemşire/hemşire yardımcısı, 523 acil tıp teknisyeni/teknikeri, 44 sağlık memuru, 52 ebe/ebe yardımcısı, 519 sağlık teknikeri/teknisyeni, 38 fizik tedavi teknisyeni/fizyoterapi teknikeri), 10.441 bakıcı personel, 838 temizlik personeli, 605 yardımcı personel (aşçı, güvenlik personeli, büro personeli vb.) özel kuruluşlarımızda hizmet vermektedir.

Mezkûr Yönetmelik hükümleri doğrultusunda; Evde Bakıma Destek Biriminde sorumlu müdürün gözetim ve denetiminde 1 mesleki personel, 1 sağlık personeli görev yapmakta olup her bir engelli birey için değerlendirme kurulunca hazırlanacak bireysel bakım planı doğrultusunda evde bakım hizmet biriminin denetim ve rehberliğinde bakıcı personel tarafından hizmet verilmektedir.

Hak temelli, aile odaklı ve bütünleşik bakım modeli kapsamında yürütülen, engelli ve yaşlı bireylerin bakım ihtiyaçlarını onların yaşam koşullarını değiştirmeden alıştıkları ortam ve konforda sunmak amacıyla 2006 yılında Bakanlığımız tarafından evde bakım yardımı uygulaması başlatılmıştır.

2828 sayılı Kanun kapsamında 26.05.2023 tarihli ve 32202 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği uyarınca, haneye giren her türlü gelir toplamının kişi başına asgari ücretin 2/3’ ünden az düşmesi (2024 Ocak ayı itibarıyla 7.608,71 TL), engelli bireyin aldığı sağlık raporu sonucuna göre ağır engelli/tam bağımlı olduğunu belgelendirmesi gerekmektedir. Mevzuatta belirtilen şartları taşıyan engelli birey ve bakım veren ikamet ettikleri hanede ziyaret edilmekte ve yaşadıkları koşullar değerlendirilerek ihtiyaçların sağlıklı şekilde karşılanabileceği kanaati olduğu takdirde yardımdan yararlanmaya başlamaktadır.

Gündüz sosyal hizmet merkezleri, engelli ve yaşlı bireylerin yaşam kalitesinin artırılması, sosyal hayata aktif katılımlarına katkı sağlanması amacıyla engelli ve yaşlı bireyler

ile ailelerine eğitim, rehberlik ve danışmanlık, psikososyal rehabilitasyon, gündüz bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini tam gün, yarım gün veya seanslı olarak sunan kuruluşlardır.

Gündüzlü merkezlerin temel işlevleri;

- Engelli ve yaşlı bireylerin toplumsal yaşama katılımlarının ve bağımsız yaşama becerilerinin artırılmasını desteklemek, ailelerine yönelik destek hizmetleri sağlamak,
- Engelli ve yaşlı bireylerin günlük yaşam aktivitelerini çeşitlendirmek üzere çeşitli eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütmektir.

Ülke genelinde 137 kuruluşumuzda engelli bireylerimize gündüzlü bakım hizmeti vermekte ve ailelerine danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulmaktadır.

Ayrıca aile temelli bakım hizmetlerini geliştirmek amacıyla evde bakım yardımından faydalanan ailelerin bakım yükünü hafifletmek ve sunulan bakım hizmetinin niteliğini artırmak amacıyla Ankara, İzmir ve Adana illerinde pilot uygulama yapılmaktadır. Bu kapsamda, her ilde bakım personeli, hemşire, sosyal çalışmacı ve psikologlardan oluşan 11 kişilik ekip tarafından Bakanlığımızca hazırlanan bakım ve eğitim ihtiyacını belirlemek üzere 1.100 evde bakım yardımından faydalanan ailelere bire bir görüşülerek anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre her engelli bireye yönelik bireysel bakım planı ve bakım verenlere yönelik eğitim planı yapılmıştır. Bu doğrultuda, desteğe ihtiyacı olduğu belirlenen haneler ziyaret edilmek suretiyle evinde yakını tarafından bakımı sağlanan engelli bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitelerini artırmak üzere bakım ve psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır.

Türkiye, 2007 yılında engelli hakları açısından evrensel standartları ortaya koyan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS)'yi ilk imzalayan ülkelerden biri olmuştur. 2015 yılında ise, Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol onaylanarak engelli bireyler açısından BM Engelli Hakları Komitesi'ne bireysel başvuru yolu açılmıştır.

Bakanlığımız, engelli bireylerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmekten ve Sözleşme'nin uygulanmasının izlenmesinden sorumlu odak kurumdur.

2030 Engelsiz Vizyon Belgesi'nin 2023-2025 yılları arasındaki uygulama aracı olan ilk "Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı" 2 Aralık 2022'de kamuoyu ile paylaşılmıştır. Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nın tüm taraflarca hassasiyetle uygulanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ise 2 Şubat 2023 tarihli ve 32092 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı ile tüm alanlarda güçlü koordinasyon, çok taraflı iş birliği ve engelli bireyleri temsil eden sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile engelliliği ana akımlaştıran ve engelli bireylerin engellilikten kaynaklı ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran 31 hedefe yönelik 107 eylem alanı kapsamında 316 faaliyet hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nın sorumlu taraflarca izlenmesini sağlayacak web tabanlı modül Bakanlığımız tarafından oluşturulmuştur. Eylem Planı'nda yer alan faaliyetlerin uygulanmasının izlenmesi amacıyla izleme modülüne faaliyetlerden sorumlu kurum ve kuruluşlarca ilk 6 aylık dönem için veri girişleri tamamlanmasını müteakip Eylem Planı'nın ilk 6 aylık izleme ve değerlendirme raporunun hazırlıkları tamamlanmıştır.

Engelli haklarının korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesine ilişkin konularda mevzuat çalışmaları yapmak, hak ihlalleri durumlarında alınabilecek önlemlere ilişkin tavsiyelerde bulunmak, konuya ilişkin strateji belgesi ve eylem planları hazırlamak ve hazırlananlara ilişkin görüş bildirmek, engelli hakları konusunda kurumlar arası iş birliği ve

koordinasyonu sağlamak amacıyla 2021/23 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda ilk kez “Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu” (Kurul) oluşturulmuştur.

Kurul bu güne kadar; Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının etkin uygulanması ve uzun süreli bakım güvence sistemi gündemleri ile 3 toplantı gerçekleştirmiştir.